

KONSUMENT
FÖRENINGEN
STOCKHOLM

MEDLEM STOCKHOLM

Nr 4 • 2017

För dig som har Coop MedMera och är medlem i Konsumentföreningen Stockholm.

VAD KAN DU OM SOPOR?

Behöver en livsmedelsförpackning rengöras innan den lämnas till återvinning? Svaret är nej. Att kladdiga förpackningar stör återvinningsprocessen tycks dock vara en seglivad myt. Sex av tio svenskar (61 %) tror att förpackningarna måste vara rena.

Anläggningarna som tar emot förpackningarna är anpassade för att kunna hantera förpackningar som inte är helt rena. Däremot ska förpackningarna vara tömda eftersom sorteringen är automatisk och ofta baseras på vikt. Förpackningar som inte är tömda och därför väger för mycket kan hamna fel i sorteringen vilket i sin tur kan leda till att förpackningen inte materialåtervinns.

SANT ELLER FALSKT OM ÅTERVINNING

	SANT	FALSKT
1. Vid återvinningsstationerna på gatan/allmänna områden kan man enbart slänga förpackningar och tidningar.		
2. Brödpåsar i papper med fönsterplast ska sorteras som plastförpackning.		
3. Det är okej att slänga dricksglas och fönsterglas i insamlingsbehållaren för glasförpackningar.		
4. Det hushållsavfall som inte sorteras och hamnar i vanliga soppsåsen går till förbränning och blir till el och fjärrvärme.		

En djupdykning i svenska folkets kunskaper om skräp och sopsortering visar att det finns kunskapsluckor på området. Endast tre av tio (29 %) vet att man som konsument är skyldig att sortera sina sopor. Enligt Avfallsförordningen, som har stöd i Miljöbalken, ska man sortera ut förpackningsavfall, returpapper, tidningar och elavfall och lämna det i ett insamlingssystem. Vad man ska göra med övrigt avfall varierar från kommun till kommun.

ÄR MAN SKYLDIG ATT SORTERA SINA SOPOR?

MÅSTE MAN RENGÖRA SINA FÖRPACKNINGAR INNAN ÅTERVINNING?

RÄTT SVAR

1. **SANT** Endast förpackningar och tidningar kan lämnas på de offentliga återvinningsstationerna. 35 % svarade rätt.
2. **FALSKT** Den generella regeln när en förpackning består av två olika material är att sortera efter det viktiga dominerande materialslaget. 55 % svarade rätt.
3. **FALSKT** Varken dricksglas och fönsterglas är förpackningar och ska därför inte lämnas vid de offentliga återvinningsstationerna. Om det är stora mängder ska de lämnas på bemannad återvinningscentral. Om det är små mängder kan man lägga det i vanliga hushållssoporna, det vill säga i restavfallet som går till förbränning (inslaget i något så att ingen i avfallshanteringen skär sig). 58 % svarade rätt.
4. **SANT** Restavfallet, det som blir över när vi sorterat ut förpackningar, tidningar och dylikt går till förbränning och blir till el och värme. 77 % svarade rätt.

Surr och grönska på Garnisonens tak

Under sommaren förvandlas ett av Garnisonens tak till ett grönskande uterum med surrande bin och odlingar med kryddväxter, jordgubbar och ängsmarker. Bee Urban har här skapat ett unikt takjordbruk som visar hur stadsodling och andra gröna lösningar kan bidra till att öka biologisk mångfald och urban hållbarhet.

Bee Urban, som är specialister på biologisk mångfald och stadsodling, har med stöd av Coop och KFS skapat ett multifunktionellt tak som visar upp det senaste inom urban hållbarhet.

– Det här ska bli ett grönt "showroom" där både fastighetsägare, andra företag och skolor kan komma och lära sig om och inspireras av biologisk mångfald, säger Joseфина Oddsberg från Bee Urban.

LÄTTARE JORD MED PIMPSTEN

Att bygga trädgårdar på tak kräver speciella kunskaper och rätt material.

– Man inser snabbt att jord väger väldigt mycket när man ska jobba på tak, berättar Bee Urbans trädgårdsmästare Maria Svennbeck. Tillsammans med Rölunda Gård har vi därför tagit fram en specialblandning som innehåller pimp-

sten för att bli mindre kompakt. Och för att få växtdjup som i markodling har vi byggt upp jorden i bäddar på höjden istället.

Under året kommer den 1.000 kvadratmeter stora takodlingen att kompletteras med utrymmen för vertikal inomhusodling, växthusodling, matlagning, utbildning, musik och annan kultur. Det kommer även att visas teknik för hållbar stadsutveckling som solpaneler, dagvattenhantering, regnvattenskörd med mera.

MAT OCH HUSRUM FÖR BIN

Det finns många pollinerande insekter som lever i staden och behöver mat och husrum. Bland takets pollen- och nektarrika växter hittar de föda och nischade boplatser är utplacerade för en rad arter. På så sätt stärks stadens populationer av humlor och andra vildbin. På taket finns också bikupor som ger oss möjlighet att uppleva honungsbinas värld på nära håll.

GÖR GÄRNA ETT BESÖK PÅ TAKET SOM ÄR ÖPPET FÖR ALLMÄNHETEN UNDER KONTORSTID. ADRESSEN ÄR KARLAVÄGEN 100.

BIDRA TILL POLLINERINGEN

I samarbete med Svenska Bin kan du donera medlemspoäng till kupor som sedan sätts ut i närheten av Coop-butiker. Läs mer på coop.se

OM POLLINATÖRER

Pollinerande insekter är avgörande för människans överlevnad. I snitt var tredje tugga vi äter är pollinerad. Eftersom pollination är ett avgörande steg för stora delar av växtrikets fortplantning är även andra tjänster som vi får genom levande och väl-mående grönområden såsom rekreation, ren luft och temperaturreglering indirekt beroende av pollinatörer. I Sverige har vi cirka 300 arter vildbin varav 130 är rödlistade.

Läs mer

- Om projektet Garnisonen på www.beeurban.se
- Bi Happy, vår rapport om bin finns på konsumentforening-enstockholm.se.

Missa inte Världens största fikapaus

Den 11-13 maj görs ett världsförskötsel i en så enkel sak som att fika. Då samlas hundratusentals fikadeltagare i minst tjugo länder för att fika Fairtrade-märkt och samtidigt göra skillnad för de människor som står bakom produkterna vi konsumerar.

HELA VÄRLDEN FIKAR, FIKAR DU?
Läs mer på www.fairtradechallenge.se

Vi vill också sätta världsrekord. Kom till KFS tält i Rålambshovsparken under KFS Kungsholmen Runt den 13 maj så bjuder vi dig på gott Fairtrade-fika.

Handel bidrar till utveckling, men dessvärre kan handel också låsa fast människor i fattigdom. Så ser verkligheten ut för många av världens kaffe- och teodlare. En väldigt liten del av det du betalar för din fika kommer dem till del. Istället tvingas de ofta slita hårt under svåra förhållanden för att få pengarna att räcka till mat för dagen. Så kan vi inte ha det.

HÅLLBAR PRODUKTION

För att nå en hållbar värld är det avgörande att de som producerar våra varor kan leva på sitt arbete och får del av den vinst som genereras i den globala handeln, genom en hållbar produktion. Här gör Fairtrade en viktig skillnad. Genom utbildning, kontroller och kriterier för hållbar utveckling bidrar Fairtrade till att odlare och anställda i länder med utbredd fattigdom kan förbättra sina arbets- och levnadsvillkor.

Kaffeodlaren garanteras exempelvis en betalning för börnorna baserat på ett minimipris som minst ska täcka kostnaden för en hållbar produktion. Samtidigt får anställd arbetskraft – på till exempel bananplantager – bättre arbetsvillkor och en tryggare försörjning.

Ju mer de Fairtrade-certifierade producenterna säljer som Fairtrade-märkt, desto större blir den Fairtrade-premie som de får vid försäljningen. Den används oftast för investeringar i grundläggande förbättringar i det omgivande samhället, såsom tillgång till vatten, utbildning och sjukvård.

GLOBAL KAMPANJ

Fairtrade Challenge är en kampanj som genomförts i Sverige under flera år och som vid varje kampanj samlat över en halv miljon fikadeltagare. Nu blir kampanjen global under namnet World Fairtrade Challenge och äger rum 11-13 maj.

Out to Sea – en ocean av plast

I världen tillverkas idag 9.500 kg plast varje sekund och varje år hamnar runt 10 miljoner ton sopor i haven. Plast är ett praktiskt material som har blivit en naturlig del av vår vardag – men med en onaturlig plats i naturen.

Vad händer när plasten blir skräp, hamnar i havet och sköljs upp på stränder? Out to Sea är en utställning som berättar om bakgrunden till problemet, hur det ser ut idag och vad vi kan göra för att hitta alternativa lösningar.

Out to Sea är en högaktuell utställning om plast och marin nedskräpning som visas på Tekniska museet till och med den 30 juni 2017.

Nedskräpning från avfall vid Santos São Paulos mynning, Brasilien, 2010.
Foto: © William Rodriguez Schepis, Instituto EcoFaxina/Marine Photobank.

Tävlingen!

VAR STÅR HJALMAR SÖDERBERG?

Var står statyn av stockholmskildraren Hjalmar Söderberg, skapad av skulptören Peter Linde?

Lämna ditt svar senast 8 maj 2017 på www.konsumentforeningenstockholm.se/tavling eller skicka ett vykort till KfS, Box 3259, 103 65 Stockholm. Tio vinnare får två fribiljetter var till Skansen. Vinnarna meddelas personligen och namnen publiceras tillsammans med rätt svar på vår webbplats.

Rätt svar i förra numret:

Skulpturen solbåten står på Evert Taubes terrass på Riddarholmen.

Stockholmarna givmildast med panten

VI-SKOGENS ÅRLIGA PANT-RANKNING AV BISTÅNSKNAPPEN HOS COOP

I Stockholms län skänkte invånarna bort 2,75 kronor av varje pantad 100-lapp under 2016, totalt lite drygt 2 miljoner kronor. Därmed tar länet hem förstaplatsen i Sverige, före Uppsala och Södermanland. Pantpengarna gör att över 100.000 nya träd kan planteras genom Vi-skogen i östra Afrika.

– Vi vill rikta ett varmt tack till alla som trycker på Biståndsknappen i Stockholm. Träden ger en bättre miljö, pengar till barnens skolgång och skyddar män-

niskor mot klimatförändringarnas effekter, säger Henrik Brundin, vice vd för Vi-skogen.

Totalt skänktes pant till ett värde av 6,1 miljoner kronor hos Coop under 2016, vilket motsvarar 306.852 nya träd.

OM BISTÅNSKNAPPEN

- Biståndsknappen finns i 618 Coop-butiker över hela landet.
- Sedan starten har kunderna som trycker på Biståndsknappen skänkt 79,7 miljoner kronor. Det motsvarar närmare fyra miljoner nya träd i Rwanda, Tanzania, Kenya eller Uganda där Vi-skogen arbetar.
- För tjugo pantade kronor kan en bonde i Afrika plantera ett nytt träd. Träden ökar inkomsterna och skyddar mot torka, skyfall, jorderosion och andra effekter av klimatförändringarna.

FEM I TOPP

Bästa kommun/län 2016 följt av procent av varje pantad hundralapp som skänks till Vi-skogen via Biståndsknappen. Förra årets placering anges inom parentes.

BÄSTA KOMMUN

1. Österåker	5,8 procent	(2)
2. Danderyd	5,1 procent	(10)
3. Götene	4,6 procent	(17)
4. Ekerö	4,4 procent	(1)
5. Salem	4,1 procent	(5)

BÄSTA LÄN

1. Stockholm	2,75 procent	(1)
2. Uppsala	2,30 procent	(2)
3. Södermanland	2,23 procent	(3)
4. Gotland	2,19 procent	(4)
5. Östergötland	1,98 procent	(5)

VI-SKOGEN är en svensk biståndsorganisation som arbetar med trädplantering och stöd till människor i länderna runt Victoriasjön. Läs mer på www.viskogen.se

VI-SKOGEN

MEDLEMSEERBJUDANDEN

Erbjudandena gäller för dig som har ett Coop MedMera-kort och är medlem i Konsumentföreningen Stockholm. Vill du ha fler erbjudanden? Logga in på coop.se och gå till "Mina inställningar". Bocka i att du vill ha Coops nyhetsbrev så får du vårt e-utskick varje månad. Du kan också gilla oss på Facebook så missar du inget erbjudande.

Bi happy! #Bevara surret

Nästan tre fjärdedelar av alla livsmedel på butikshyllorna är beroende av att bin, humlor och andra insekter gör sitt jobb, pollinerar. Vad kan vi göra för att gynna dem? Är honung nyttigt och kan mjölksyrabakterier från honung vara ett medel i kampen mot antibiotika-resistens?

Kom och lyssna på en biexpert, en forskare och en matinspiratör. Smaka på nyslungad

Kostnadsfritt

sorthonung i honungsbaren och låt dig inspireras av härliga maträtter med honung som ingrediens.

Tid: Torsdag 4 maj, kl 18–20.

Plats: ABF huset, Sveavägen 41, Sandlersalen.

Medlemserbjudande: Kostnadsfritt

Program och anmälan:

www.konsumentforeningenstockholm.se/erbjudanden

©2016 IMAX Corporation Photo courtesy of NASA.

Cosmonova – A Beautiful Planet Gå 2 för 1

Se filmen A Beautiful Planet och upplev vår fantastiska planet från rymden. Följ med till rymdstationen ISS och följ astronauterna i deras vardag. (Åldersgräns 5 år, rek. från 7 år.) Svensk berättarröst: Clara Henry.

Medlemserbjudande: Gå 2 för 1. Du betalar inget för biljetten med lägst pris, om det är olika prisnivåer. Erbjudandet gäller för två personer vid ett tillfälle. (Max en betalande och

en medföljande.) Erbjudandet gäller biljetter till alla filmer på Cosmonova och kan ej kombineras med andra erbjudanden.

Tid: 15 april-15 maj 2017

Plats: Cosmonova på Naturhistoriska riksmuseet

Mer info:

www.konsumentforeningenstockholm.se/erbjudanden

God anknytning och barns utveckling... Kostnadsfritt

Louise Hallin, leg. psykoterapeut och leg. barnmorska med specialistutbildning i barn- och ungdomspsykiatri föreläser om hur en god anknytning påverkar ett barns utveckling. Hon fokuserar på barn 0-6 år och deras utvecklingspsykologiska situation. Louise förklarar, ger tips och svarar på frågor.

Louise Hallin är känd från TV4:s Nyhetsmorgon, Knattetimmen och poddarna barnvagnspromenader och Kära Barn.

Tid: Tisdag 16 maj kl 18-20

Plats: ABF, Sveavägen 41, Stockholm. Zetasalen.

Medlemserbjudande: Kostnadsfritt för medlemmar. Ej medlem 150 kr som betalas vid anmälan.

Anmälan och mer info: Obligatorisk anmälan på www.konsumentforeningenstockholm.se/erbjudanden

Rickard III på Dramaten 80-345 kronor

Han är manipulativ, mordisk och maktgalen. Du kommer att älska honom. Jonas Karlsson spelar Rickard III, en av teaterhistoriens mest blodtörstiga skurkar, som gör allt för att bli kung över England.

Av: William Shakespeare. Regi: Stefan Larsson
Medverkande: Jonas Karlsson, Ingela Olsson, Reuben Sallmander, Rebecka Hemse med flera.

Tid: Samtliga föreställningar i april, maj och juni 2017.

Plats: Stora scenen, Dramaten

Medlemserbjudande: 80-345 kr (Ord. pris 100-430 kr) Max 10 biljetter per MedMera-kort.

Mer info och bokning:

www.konsumentforeningenstockholm.se/erbjudanden

DRAMATEN

Kontaktinfo

KfS, Box 3259, 103 65 Sthlm. Tel 08-714 39 60
info@konsumentforeningenstockholm.se
www.konsumentforeningenstockholm.se

Medlemsservice

Frågor om medlemskap
tel 0771-17 17 17, val 2 + 2, vardagar kl 8–18.
medlemsservice@kf.se

Konsumentföreningen Stockholm

Konsumentföreningen Stockholm är en av huvudägarna i Coop. Vår viktigaste uppgift är därför att göra Coop så bra som möjligt för våra 775.000 medlemmar. Nyckeln till dina medlemserbjudanden är Coop MedMera-kortet. Vår övertygelse är att vi tillsammans bidrar till ett mer hållbart samhälle.

Ansvarig utgivare: Helen Persson, KfS. Redaktör: Lena Aronsson, KfS.
Layout: AD Design. Tryck: Strålfors, Ljungby.

